

BARTŁOMIEJ NOWAK

Kolonializm, postkolonializm i mniejszości etniczne w kinie brytyjskim po 1982 roku

STRESZCZENIE

Treścią rozprawy są rozważania dotyczące kina brytyjskiego, opowiadającego o kolorowych mniejszościach etnicznych, przedstawionego na tle różnorodnych kontekstów teoretycznych i historycznych. W pierwszych rozdziałach autor nakreśla podstawy teorii postkolonialnej, odwołując się m.in. do rozważań Edwarda W. Saida, Frantza Fanona, Homiego Bhabhy, Stuarta Halla, bell hooks i Gayatri Chakravorty Spivak, dotyczących orientalizmu, funkcjonowania marginesów w przestrzeni narodu, głosu podporządkowanych, mimikry, kolonializmu i tożsamości podmiotów postkolonialnych. Równocześnie opowiada o historii powojennej imigracji do Wielkiej Brytanii oraz o sposobach traktowania historii kolonialnej i obecności kolorowych diaspor w brytyjskim społeczeństwie w filmach powstałych przed 1982 rokiem.

Główna część pracy (rozdziały 5-7) – poświęcona filmom powstałym po 1982 roku, a więc po ostatnim zrywie brytyjskiej polityki imperialnej, jakim była wojna o Falklandy, oraz po odnowieniu resentymentów kolonialnych w brytyjskim kinie dziedzictwa i nurcie *Raj Revival* – opowiada o tych dziełach, które w brytyjskim kinie przedstawiały społeczności muzułmańskie, sikhijskie, hinduskie i afrokaraibskie. W rozdziale piątym autor zwraca uwagę na rozwijającą się w krajach Zachodu (szczególnie po wydarzeniach 11 września) islamofobię i na sposoby, w jakie kino opowiadające o przedstawicielach muzułmańskich diaspor próbuje reagować na to zjawisko. Pisząc w rozdziale szóstym o twórczości reżyserek wywodzących się z indyjskich diaspor (Gurinder Chadhy, Pratibha Parmar), autor zwraca uwagę na funkcjonowanie kategorii płci kulturowej w postkolonialnym kontekście. W rozdziale siódmym zajmuje się brytyjskim kinem czarnym, twórczością czarnych kolektywów lat osiemdziesiątych, filmowym funkcjonowaniem stereotypu „czarnego gangstera” i relacjami rasowymi i klasowymi w brytyjskim społeczeństwie. Równocześnie aplikuje w powyższych rozdziałach teorię postkolonialną i często powraca do kategorii płci, orientacji seksualnej i klasy, próbując zarysować możliwie wszechstronny portret bohaterów omawianych filmów.

Pisząc o kinie mniejszości etnicznych, autor zadaje pytanie, czy obecność kolorowych diaspor wpływa na redefiniowanie wspólnoty wyobrażonej narodu brytyjskiego, na które odpowiada w rozdziale końcowym.